

KOMUNIKAZZJONIJIET BI PREZZ LI JINTLAĦAQ GĦAN-NEGOZJI U L-KONSUMATURI

It-teknoloġiji tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni (ICT) u s-servizzi tal-aċċess għad-data u għall-internet ħadu post is-servizzi tradizzjonali tat-telefonija bħala prodotti kruċjali, kemm għall-konsumaturi kif ukoll għan-negozji. Illum il-ġurnata żdied ħafna l-kontenut awdjoviżiv disponibbli fuq talba, u t-tkabbar tal-konnettività tal-internet 4G u 5G huwa esponenzjali. B'rispons, l-UE stabbiliet qafas regolatorju għat-telekomunikazzjoni li jkopri t-telekomunikazzjonijiet fissi u wireless, l-internet, ix-xandir u s-servizzi tat-trażmissjoni, u jikkonsisti f'sensiela ta' regoli li japplikaw fl-Istati Membri kollha tal-UE. Skont riċerka riċenti mwettqa għall-Kumitat IMCO, is-servizzi tat-telekomunikazzjoni jikkontribwixxu EUR 86.1 biljun fis-sena għall-PDG tal-Unjoni Ewropea, u l-miżuri legiżlattivi ġodda introdotti mill-Parlament Ewropew jistgħu jikkontribwixxu EUR 40 biljun addizzjonali.

IL-BAŽI ĠURIDIKA

Peress li t-Trattati ma kinux jipprevedu setgħat diretti fil-qasam tan-networks u s-servizzi tal-komunikazzjonijiet elettronici, il-ġurisdizzjoni f'dan il-qasam kienet misluta minn diversi artikoli fi ħdan it-TFUE. Minħabba n-natura kumplessa tal-prodotti u s-servizzi tal-midja, li la jistgħu jiġu definiti biss bħala oġġetti kulturali u lanqas sempliċiment bħala prodotti ekonomiċi, kellhom jinholqu politiki bbażati fuq dik il-ġurisdizzjoni. L-UE tista' konsegwentement tiegħu azzjonijiet rilevanti fil-qafas tal-politiki settorjali u orizzontali, bħal pereżempju: il-politika industrijali (l-Artikolu 173 tat-TFUE); il-politika tal-kompetizzjoni (l-Artikoli 101-109 tat-TFUE); il-politika tal-kummerċ (l-Artikoli 206 u 207 tat-TFUE); in-networks trans-Ewropej (TENs) (l-Artikoli 170-172 tat-TFUE); ir-riċerka u l-iżvilupp teknoloġiku u l-ispazju (l-Artikoli 179-190 tat-TFUE); l-approssimazzjoni tal-ligijiet għall-armonizzazzjoni teknoloġika, jew l-użu ta' standards teknoloġiċi simili (l-Artikolu 114 tat-TFUE); il-moviment liberu tal-merkanzija (l-Artikoli 28, 30, 34 u 35 tat-TFUE); il-moviment liberu tal-persuni, is-servizzi u l-kapital (l-Artikoli 45-66 tat-TFUE); l-edukazzjoni, il-formazzjoni vokazzjonali, iż-żgħażaġh u l-isport (l-Artikoli 165 u 166 tat-TFUE); u l-kultura (l-Artikolu 167 tat-TFUE).

L-OBJETTIVI

B'segwitu għall-Istrateġija ta' Lisbona, l-Aġenda Digitali għall-Ewropa^[1] (DAE) giet maħsuba bħala waħda mis-seba' inizjattivi emblematici tal-Istrateġija Ewropa 2020

[1] Suq Uniku Digitali, <http://ec.europa.eu/digital-agenda/>

adottata mill-Kummissjoni. L-Aġenda, li giet ippubblikata f'Mejju 2010, kellha l-għan li tiddefinixxi r-rwol ewlieni ta' faċilitatur li kellhom jżvolġu l-ICTs biex l-UE tilhaq l-oġettivi ambizzjużi tagħha għall-2020. L-istrateġija Ewropa 2020 enfasizzat l-importanza tal-użu tal-broadband biex ikunu pprovduti metodi ta' komunikazzjoni bi prezz li jintlaħaq għan-negozji u l-konsumaturi. Aċċess online aħjar għall-konsumaturi u n-negozji fl-Ewropa kollha ġie rikonoxxut bħala prijorità mill-Kummissjoni fl-Istrateġija għal Suq Uniku Diġitali (DSM) tal-2015^[2] u, aktar reċentement, fl-Aġenda għall-Ewropa ta' Ursula von der Leyen, li tenfasizza l-importanza tan-networks 5G^[3].

IL-KISBIET

Il-qafas regolatorju attwali għat-telekomunikazzjonijiet, li jikkonsisti f'pakkett ta' Direttivi u Regolamenti, ġie adottat f'Settembru 2016 biex iqis l-iżvilupp rapidu tas-settur u biex jiġu armonizzati r-regoli kemm dwar ir-regolamentazzjoni attwali tan-networks u s-servizzi tal-komunikazzjonijiet elettronici, kif ukoll il-proċeduri rilevanti tal-implimentazzjoni.

- Fl-14 ta' Settembru 2016, [fil-komunikazzjoni](#) tagħha dwar "Konnettività għal Suq Uniku Diġitali Kompetittiv — Lejn Soċjetà Ewropea tal-Gigabits, il-Kummissjoni talbet lill-Parlament, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni jistudjaw il-proposta tagħha li tħabbar Kodiċi Ewropew għall-Komunikazzjonijiet Elettronici, miri komuni għall-broadband tal-UE għall-2025, pjan biex titrawwem it-tmexxija industrijali Ewropea fit-teknoloġija wireless tal-ħames generazzjoni (5G) u skema ta' vouchers għall-awtoritajiet pubbliċi li jixtiequ joffru aċċes għal Wi-Fi mingħajr ħlas liċ-ċittadini tagħhom (WiFi4EU)^[4];
- [L-ispejjeż tal-komunikazzjoni elettronika](#) naqsu^[5] għax il-ħlas addizzjonali tar-roaming għad-data, telefonati u SMS [tneħħa mill-15 ta' Ġunju 2017 għall-konsumaturi li jagħmlu użu ġust minn tali konnettività matul l-ivvjaġġar fl-UE](#);
- Ġiet żgurata protezzjoni msaħħa għall-konsumaturi u għan-negozji, permezz tal-miżuri li ġejjin: l-adozzjoni ta' leġiżlazzjoni dwar il-privatezza ([id-Direttiva 2009/136/KE](#)^[6]) u l-protezzjoni tad-data ([ir-Regolament \(UE\) 2016/679](#)^[7] u [d-Direttiva \(UE\) 2016/680](#)^[8]); it-tisħiħ tal-mandat tal-Aġenzija Ewropea dwar is-Sigurtà tan-Networks u l-Infommazzjoni (ENISA)^[9]; l-adozzjoni [tad-Direttiva \(UE\) 2016/1148](#)

[2] [COM\(2015\)0192](#)

[3] Unjoni li tirsisti għal aktar – L-aġenda tiegħi għall-Ewropa https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_mt.pdf

[4] Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew, u lill-Kumitat tar-Reġjuni: Konnettività għal Suq Uniku Diġitali Kompetittiv – Lejn Soċjetà Ewropea tal-Gigabits, [COM\(2016\)0587](#)

[5] Ir-Regolament (UE) 2015/2120 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Novembru 2015 li jstabbilixxi miżuri dwar aċċess għal internet miftuħ u li jemenda d-Direttiva 2002/22/KE dwar servizz universali u d-drittijiet tal-utenti li jirrelataw ma' networks u servizzi ta' komunikazzjonijiet elettronici u r-Regolament (UE) Nru 531/2012 dwar roaming fuq networks pubbliċi ta' komunikazzjoni mobbli fi ħdan l-Unjoni, ĠU L 310, 26.11.2015, p. 1-18

[6] ĠU L 337, 18.12.2009, p. 11

[7] ĠU L 119, 4.5.2016, p. 1

[8] ĠU L 119, 4.5.2016, p. 89

[9] Stabbilita fl-ambitu tar-Regolament (KE) Nru 460/2004, ĠU L 77, 13.3.2004, p. 1; Ir-riżoluzzjoni leġiżlattiva tal-Parlament Ewropew tas-16 ta' April 2013 dwar il-proposta għal regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar l-Aġenzija Ewropea dwar is-Sigurtà tan-Networks u l-Infommazzjoni (ENISA), ĠU C 45, 5.2.16, p. 102.

dwar miżuri għal livell għoli komuni ta' sigurtà tan-networks u tas-sistemi tal-informazzjoni madwar l-Unjoni^[10]; it-tiżni tad-dritt li persuna tibdel l-operatur tat-telefonija fissa jew mobbli fi żmien ġurnata tax-xogħol waqt li żżomm in-numru telefoniku oriġinali, jiġifieri l-portabilità tan-numru ([id-Direttiva 2009/136/KE](#)), u l-istabbiliment tan-numru ta' emerġenza uniku Ewropew 112 ([id-Direttiva 2009/136/KE](#)), il-linja għall-għajjnuna 116000 għal tfal rappurtati nieqsa, il-linja għall-għajjnuna 116111 għat-tfal, il-linja għall-għajjnuna 116123 għall-appoġġ emozzjonali u pjattaforma online għas-soluzzjoni tat-tilwim bejn il-konsumaturi u n-negozjanti online^[11];

- Aċċess aqwa għat-telekomunikazzjonijiet gie żgurati permezz tal-introduzzjoni ta' leġiżlazzjoni biex tiġi stimolata l-kompetizzjoni permezz ta' regoli ċari u inkluzivi, kwalità aħjar, prezzijiet aqwa u aktar servizzi ([il-Kodiċi Ewropew għall-Komunikazzjonijiet Elettronici](#)); permezz tal-investiment f'networks tal-broadband li jappoġġaw l-internet b'ħafna veloċità; permezz ta' appoġġ għat-teknoloġiji wireless, bħal LTE u 5G, bis-saħħa tal-programm tal-politika tal-ispettru tar-radju; u permezz [tal-armonizzazzjoni tal-użu tal-faxxa ta' frekwenzi 470-790 MHz fl-Unjoni](#) biex tiġi stabbilita konnettività tal-gigabits għall-atturi soċjoekonomiċi ewlenin kollha^[12].

Bl-għan li tittejjeb il-konsistenza tal-proċeduri regolatorji nazzjonali għat-telekomunikazzjoni, ([ir-Regolament \(UE\) 2018/1971](#)^[13]) dwar il-Korp ta' Regolaturi Ewropej tal-Komunikazzjonijiet Elettronici (BEREC) jipprevedi l-kooperazzjoni bejn ir-regolaturi nazzjonali u l-Kummissjoni, jipromwovi l-aħjar prassi u l-approċċi komuni, filwaqt li fl-istess ħin jevita regolamentazzjoni inkonsistenti li tista' toħloq riskju ta' distorsjoni tal-kompetizzjoni fis-suq uniku tat-telekomunikazzjonijiet. Din il-leġiżlazzjoni aġġornata tinkariga lill-Awtoritajiet Regolatorji Nazzjonali biex jipromwovu l-kompetizzjoni fil-forniment ta' networks u servizzi ta' komunikazzjonijiet elettronici, u tistabbilixxi l-prinċipji li jirfdu l-operazzjonijiet tagħhom: l-indipendenza, l-imparzjalità u t-trasparenza, u d-dritt ta' appell. Fir-rigward tal-ġestjoni tal-ispettru, il-programm pluriennali tal-politika tal-ispettru tar-radju jistabbilixxi d-direzzjonijiet u l-oġġettivi tal-politika għall-ippjanar strateġiku u l-armonizzazzjoni tal-ispettru tar-radju. Dan jiżgura li s-suq intern jiffunzjona fl-oqasma tal-politika tal-UE li jinvolvu l-użu tal-ispettru, bħall-komunikazzjoni elettronika, ir-riċerka, l-iżvilupp teknoloġiku u l-ispazju, it-trasport, l-enerġija u l-politika awdjoviżiva.

IR-RWOL TAL-PARLAMENT EWROPEW

Il-Parlament huwa favur politika tal-ICTs robusta u avvanzata u kien attiv ħafna fl-adozzjoni ta' atti leġiżlattivi f'dan il-qasam sabiex jitjiebu l-benefiċċji għall-konsumaturi u n-negozji. Il-Parlament għen kontinwament biex tinżamm l-enfasi fuq il-kwistjonijiet tal-ICT, permezz ta' leġiżlazzjoni, rapporti fuq inizzjattiva proprja, mistoqsijiet orali u bil-

[10] ĠU L 194, 19.7.2016, p. 1

[11] Il-pjattaforma hija aċċessibbli fuq: <http://ec.europa.eu/consumers/odr/> b'xi informazzjoni addizzjonali fuq: http://ec.europa.eu/consumers/solving_consumer_disputes/non-judicial_redress/adr-odr/index_mt.htm

[12] ĠU L 138, 25.5.2017, p. 131

[13] ĠU L 321, 17.12.2018, p. 1

miktub, studji^[14], sessjonijiet ta' ħidma^[15], opinjonijiet u riżoluzzjonijiet, kif ukoll permezz ta' appelli għal koordinazzjoni ikbar tal-isforzi nazzjonali għall-iżvilupp ta' servizzi pan-Ewropej u appoġġ tal-UE għat-telekomunikazzjonijiet.

Il-Parlament fakkar ukoll fil-bżonn li jintuża l-ispettru tad-"dividend diġitali" biex iċ-ċittadini kollha tal-UE jkollhom aċċess għall-broadband, u enfazizza li tinħtieġ aktar azzjoni biex jiġi żgurat l-aċċess veloċi u kullimkien għall-broadband, kif ukoll [litteriżmu u kompetenzi diġitali għaċ-ċittadini u l-konsumaturi kollha](#).^[16] Bi-istess mod [jenfasizza l-importanza tas-sigurtà fl-ispazju ċibernetiku](#)^[17] sabiex jiġi żgurat ħarsien robust tal-privatezza u l-libertajiet ċivili għall-konsumaturi u n-negozji f'ambjent diġitali. Fl-istess ħin, il-Parlament jippromwovi bil-qawwa n-newtralità teknoloġika, "in-newtralità tal-internet" u "l-libertajiet tal-internet" għaċ-ċittadini tal-UE, kif ukoll miżuri dwar l-aċċess għal, jew l-użu ta', servizzi u applikazzjonijiet permezz tan-networks tat-telekomunikazzjoni, abbażi tar-rispett għad-drittijiet u l-libertajiet fundamentali taċ-ċittadini. Dawn il-miżuri jridu jiżguraw ukoll li [l-fornituri tas-servizz tal-internet ma jnaqqasux l-ħila tal-utenti li jaċċessaw kontenut u applikazzjonijiet u/jew jużaw servizzi tal-għażla tagħhom](#)^[18].

Il-Parlament qed jikkonsolida dawn il-garanziji b'mod sistematiku permezz tal-leġiżlazzjoni. Jiżvolġi rwol ewlieni fit-tneħħija tal-ostakoli fi ħdan is-suq uniku diġitali u fl-immodernizzar tar-regoli tat-telekomunikazzjoni tal-UE li japplikaw għall-prodotti u s-servizzi diġitali u xprunati mid-data attwali [biex jiżjeddu l-benefiċċji diġitali għall-konsumaturi u n-negozji](#). Il-Parlament għalhekk tejjeb l-aċċess u t-trasferiment tad-data għal kulħadd billi stabbilixxa standards dwar in-newtralità tan-networks, armonizza l-użu tal-faxxa ta' frekwenzi 470-790 MHz, appoġġa l-konnessjonijiet tal-WiFi bla ħlas fl-ibliet u fl-irħula kollha (Wifi4EU), investa f'servizzi tal-cloud tal-informatika u tax-xjenza b'livell għoli ta' prestazzjoni (Cloud Ewropew tax-Xjenza Miftuħa) u neħħa t-tariffi tar-roaming^[19]. Il-Parlament beda u temm ħidma leġiżlattiva importanti biex tingħata spinta lill-kummerċ elettroniku għall-konsumaturi u n-negozji fl-UE, speċjalment għall-SMEs. L-eżempji jinkludu [d-Direttiva 2014/61/UE](#) dwar miżuri biex tonqos l-ispiża għall-installazzjoni ta' networks tal-komunikazzjoni elettronika b'veloċità għolja^[20] u [r-Regolament \(UE\) Nru 910/2014](#) dwar l-identifikazzjoni elettronika u s-servizzi fiduċjarji għal transazzjonijiet elettroniċi fis-suq intern^[21] għall-faċilitazzjoni tan-negozji elettroniċi^[22]. B'rispons għall-proposti tal-Kummissjoni, il-Parlament appoġġa l-modernizzazzjoni [tad-drittijiet tal-awtur](#)^[23] u l-aġġornament [tar-regoli tal-UE dwar is-servizzi tal-media awdjoviżiva](#)^[24].

[14]EP Think Thank: <http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/en/0083c7a4db/Think-Tank.html#studies>

[15]Sessjonijiet ta' ħidma: <https://www.europarl.europa.eu/committees/en/events/events-workshops>

[16]ĠU C 81 E, 15.3.2011, p. 45

[17]ĠU C 332 E, 15.11.2013, p. 22

[18]ĠU C 153 E, 31.5.2013, p. 128

[19]ĠU L 310, 26.11.2015, p. 1

[20]ĠU L 155, 23.5.2014, p. 1

[21]ĠU L 257, 28.8.2014, p. 73

[22][COM\(2017\)0228](#) - m'għadhiex fis-seħħ

[23]Id-Direttiva (UE) 2019/790 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' April 2019 dwar id-drittijiet tal-awtur u drittijiet relatati fis-Suq Uniku Diġitali u li temenda d-Direttivi 96/9/KE u 2001/29/KE, ĠU L 130, 17.5.2019, p. 92

[24]Id-Direttiva (UE) 2018/1808 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Novembru 2018 li temenda d-Direttiva 2010/13/UE dwar il-koordinazzjoni ta' ċerti dispożizzjonijiet stabbiliti bil-liġi, b'regolament jew

Barra minn hekk, il-Parlament irnexxielu jiffinalizza l-ħidma legiżlattiva dwar ir-riforma tal-protezzjoni tad-data. [Id-Direttiva \(UE\) 2016/680](#)^[25] u [r-Regolament \(UE\) 2016/679](#)^[26] dwar il-protezzjoni tal-persuni fiżiċi fir-rigward tal-ipproċessar ta' data personali u dwar il-moviment liberu ta' tali data ġew adottati fis-27 ta' April 2016. Il-Parlament wettaq ħidma legiżlattiva estensiva fuq il-proposti pprezentati bħala segwitu għall-Istrateġija tas-Suq Uniku Diġitali u [r-riżoluzzjoni tiegħu "Lejn Att dwar is-Suq Uniku Diġitali"](#)^[27], ħidma li indirizzat kwistjonijiet bħall-imblukkar ġeografiku mhux ġustifikat^[28], il-konsenja tal-pakketti transfruntiera^[29], il-portabbiltà transkonfinali tas-servizzi tal-kontenut online^[30], rieżami tar-Regolament dwar kooperazzjoni fil-protezzjoni tal-konsumaturi^[31], is-servizzi tal-media awdjoviziva^[32], il-fluss liberu ta' data mhux personali^[33], il-kuntratti għall-bejgħ online u bejgħ mill-bogħod ieħor ta' oġġetti^[34], u l-kuntratti għall-provvista ta' kontenut diġitali^[35]. Il-Parlament adotta wkoll riżoluzzjoni dwar il-konnettività tal-internet għat-ktabbir, il-kompetittività u l-koeżjoni: [is-soċjetà Ewropea tal-gigabits u l-5G](#)^[36] li tappoġġa l-iskeda għall-introduzzjoni tal-5G sabiex tkun faċilitata l-konnettività għall-konsumaturi u n-negozji.

Il-Parlament Ewropew, [fir-riżoluzzjoni](#) tiegħu tas-17 ta' April 2020 dwar azzjoni koordinata tal-UE biex tikkumbatti l-pandemija tal-COVID-19 u l-konsegwenzi tagħha^[37], indika li għandha tingħata attenzjoni partikolari għall-aċċess ugwali għall-kura tas-saħħa - u għal informazzjoni preċiża u verifikata - filwaqt li l-espansjoni rapida tat-telemedicina u l-kummerċ elettroniku matul il-pandemija jagħmlu l-konnettività bi prezz li jintlaħaq partikolarment importanti.

Skont [riċerka reċenti](#) mwettqa għall-Kumitat IMCO tal-Parlament Ewropew, is-servizzi tat-telekomunikazzjoni jikkontribwixxu EUR 86.1 biljun fis-sena għall-PDG tal-Unjoni Ewropea, u miżuri legiżlattivi ġodda introdotti mill-Parlament Ewropew biex ikomplu jintegraw is-suq intern għas-servizzi tat-telekomunikazzjoni jistgħu jikkontribwixxu EUR 40 biljun addizzjonal^[38]. [Studji oħra tal-Parlament Ewropew dwar żviluppi ġodda fis-servizzi diġitali](#)^[39] jindikaw li l-konnettività futura, b'evoluzzjoni lejn it-teknoloġiji 6G, se ssir saħansitra aktar kruċjali għan-negozji u l-konsumaturi Ewropej.

b'azzjoni amministrattiva fi Stati Membri dwar il-forniment ta' servizzi tal-media awdjoviziva (Direttiva dwar is-Servizzi tal-Media Awdjoviziva) fid-dawl ta' realtazjiet tas-suq li qed jinbidlu, ĠU L 303, 28.11.2018, p. 69

[25] ĠU L 119, 4.5.2016, p. 89

[26] ĠU L 119, 4.5.2016, p. 1

[27] ĠU C 11, 12.1.2018, p. 55

[28] [COM\(2016\)0289](#)

[29] [COM\(2016\)0285](#)

[30] COM(2015)0627

[31] [COM\(2016\)0283](#)

[32] COM(2016)0287

[33] [COM\(2017\)0495](#)

[34] [COM\(2015\)0635](#)

[35] COM(2015)0634

[36] ĠU C 307, 30.8.2018, p. 144

[37] Testi adottati, [P9_TA\(2020\)0054](#)

[38] J Scott Marcus et al., *Contribution to growth: The European Digital Single Market — Delivering economic benefits for citizens and businesses*, Studju għall-Kumitat għas-Suq Intern u l-Ħarsien tal-Konsumatur, Dipartiment Tematiku għall-Politika Ekonomika, Xjentifika u tal-Kwalità tal-Ħajja, Parlament Ewropew, il-Lussemburgu, 2019

[39] Sohnemann, N et al., *New Developments in Digital Services*, Studju għall-Kumitat għas-Suq Intern u l-Ħarsien tal-Konsumatur, Dipartiment Tematiku għall-Politika Ekonomika, Xjentifika u tal-Kwalità tal-Ħajja, Parlament Ewropew, il-Lussemburgu, 2020

